

รายงาน

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR

ประจำสัปดาห์

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2549/menu_wesr49.html

ปีที่ ๓๗ : ฉบับที่ ๑๕ : ๒๑ เมษายน ๒๕๔๙ Volume 37 : Number 15 : April 21, 2006

สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๕๙	๕๘	๕๒	๕๗	๖๗	๖๒	๖๑	๖๓	๖๓	๖๕	๖๔	๗๐	๖๔	๖๖	๖๐											

สัปดาห์ที่ ๑๕ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

ส่งทันเวลา ๖๐ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๔

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

รายงานสถานการณ์การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2548

บทพิเศษ

จากการรายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ จาก 76 จังหวัด

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ pensri@health.moph.go.th

สำนักโรคระบาดวิทยา ได้รวบรวมข้อมูลรายงานการบาดเจ็บทั้งหมด จากอุบัติเหตุการขนส่งของประเทศจากโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร และ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 75 จังหวัด ระหว่างวันที่ 8 - 17 เมษายน 2548 โดยมีนิยามผู้บาดเจ็บทั้งหมด เป็นผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษที่โรงพยาบาล ซึ่งรวมทั้งผู้ที่บาดเจ็บรุนแรง เสียชีวิต และอาการไม่รุนแรง โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลจากโรงพยาบาลชุมชน (รพช.), โรงพยาบาลทั่วไป(รพท.) และโรงพยาบาลศูนย์(รพศ.) แล้วส่งสำนักโรคระบาดวิทยา สำหรับโรงพยาบาลในเขต กรุงเทพมหานคร ส่งตรงสำนักโรคระบาดวิทยา

จากการรายงานการบาดเจ็บ ระหว่าง วันที่ 8 - 17 เมษายน 2548 พบว่า จำนวนผู้บาดเจ็บทั้งหมดรวม 35,996 ราย จำแนกเป็นผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เข้ารับการรักษในโรงพยาบาล (Admitted) 9,705 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 เฉลี่ยวันละ 970 ราย มีผู้บาดเจ็บเสียชีวิต 539 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 1.5 ผู้บาดเจ็บเฉลี่ยต่อวัน 3,600 ราย วันที่ มีผู้บาดเจ็บสูงสุด คือ วันที่ 13 เมษายน 2548 มีจำนวน 6,991 ราย ต่ำสุด คือ วันที่ 8 เมษายน 2548 จำนวน 2,245 ราย

สารบัญ

◆ รายงานสถานการณ์การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2548	257
จากการรายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ จาก 76 จังหวัด	
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 - 15 เมษายน 2549	261
◆ สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 - 15 เมษายน 2549	263
◆ หลักเกณฑ์การส่งบทความวิชาการ	264
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 - 15 เมษายน 2549	265

การบาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิต จำนวน 539 ราย เป็นเพศชาย 431 ราย คิดเป็น ร้อยละ 80.0 หรืออัตราส่วน ชาย : หญิง เท่ากับ 4.03 : 1 อายุต่ำสุด 1 ปี และอายุสูงสุด 79 ปี อายุเฉลี่ย 32.5 ปี กลุ่มอายุที่มีการบาดเจ็บและเสียชีวิตมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี และกลุ่มอายุ 35 - 44 ปี คิดเป็น ร้อยละ 28.9, 24.1 และ 16.5 ตามลำดับ จำนวนผู้เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 383 ราย (ร้อยละ 71.1) เฉลี่ยวันละ 38 ราย และเสียชีวิตระหว่างรักษาในโรงพยาบาล 156 ราย (ร้อยละ 28.9) ผู้บาดเจ็บเสียชีวิตเฉลี่ยวันละ 54 ราย วันที่มีผู้บาดเจ็บเสียชีวิตสูงสุด คือ วันที่ 13 เมษายน 2548 จำนวน 95 ราย และต่ำสุด คือ วันที่ 8 เมษายน 2548 จำนวน 34 ราย (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่ง 76 จังหวัด ระหว่าง วันที่ 8 - 17 เมษายน 2548
จำแนกตามวันที่รับการรักษา จากระบบการรายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ พ.ศ. 2548

วันที่	ผู้บาดเจ็บ(คน)	ผู้บาดเจ็บ ที่รักษาใน รพ.	ผู้บาดเจ็บเสียชีวิต(คน)		จังหวัด ที่ส่งรายงาน
			จำนวนทั้งหมด	ก่อนถึง รพ.	
8 เม.ย. 2548	2,245	623	34	23	76
9 เม.ย. 2548	2,744	752	48	41	76
10 เม.ย. 2548	2,955	850	47	39	76
11 เม.ย. 2548	3,015	855	46	30	76
12 เม.ย. 2548	3,934	1,127	73	49	76
13 เม.ย. 2548	6,991	1,886	95	64	76
14 เม.ย. 2548	4,863	1,349	51	34	76
15 เม.ย. 2548	4,168	1,074	59	46	76
16 เม.ย. 2548	2,813	674	51	32	76
17 เม.ย. 2548	2,268	515	35	25	76
รวม	35,996	9,705	539	383	76

จังหวัดที่มีการบาดเจ็บสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา ขอนแก่น เชียงราย และสงขลา (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้บาดเจ็บด้วยอุบัติเหตุขนส่ง สูงสุด 10 จังหวัดแรก ระหว่าง 8 - 17 เมษายน 2548
จากระบบการรายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ พ.ศ. 2548

อันดับ	จังหวัด	จำนวนผู้บาดเจ็บในแต่ละวัน(คน)										รวม
		8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	เชียงใหม่	76	123	117	152	213	248	222	206	117	81	1,555
2	นครราชสีมา	76	92	115	122	150	254	191	142	115	84	1,341
3	ขอนแก่น	76	89	109	118	183	249	153	124	90	53	1,244
4	เชียงราย	54	93	95	97	106	174	175	126	114	88	1,122
5	สงขลา	71	106	85	90	100	251	87	77	86	81	1,034
6	กรุงเทพมหานคร	78	120	98	86	91	183	131	86	79	77	1,029
7	พระนครศรีอยุธยา	54	78	76	67	90	216	127	97	48	61	914
8	นครศรีธรรมราช	75	70	82	68	67	262	113	71	57	37	902
9	นครสวรรค์	59	73	52	64	82	149	138	127	77	69	890
10	บุรีรัมย์	25	59	79	76	121	165	106	104	53	57	845

จังหวัดที่มีการบาดเจ็บเสียชีวิตสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เพชรบูรณ์ (21 ราย) นครราชสีมา (20 ราย) นครศรีธรรมราช (19 ราย) เชียงใหม่ (17 ราย) และนครสวรรค์ (17 ราย) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนผู้บาดเจ็บเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุขนส่ง สูงสุด 10 จังหวัดแรกระหว่าง 8 - 17 เมษายน 2548
จากระบบการรายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ พ.ศ. 2548

อันดับ	จังหวัด	จำนวนผู้บาดเจ็บเสียชีวิตทั้งหมดในแต่ละวัน(คน)										
		8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	รวม
1	เพชรบูรณ์	0	1	0	2	2	4	3	5	2	2	21
2	นครราชสีมา	0	0	3	3	3	6	1	4	0	0	20
3	นครศรีธรรมราช	2	1	0	1	1	4	2	1	7	0	19
4	เชียงใหม่	1	3	3	2	1	1	1	2	3	0	17
5	นครสวรรค์	0	1	3	2	2	1	2	6	0	0	17
6	กำแพงเพชร	1	2	0	1	2	4	2	1	1	0	14
7	ชลบุรี	1	0	3	0	0	3	0	2	1	4	14
8	บุรีรัมย์	0	2	1	0	1	1	5	0	4	0	14
9	สุรินทร์	0	1	0	2	2	1	3	0	0	4	13
10	ปทุมธานี	0	1	4	2	1	2	0	0	2	0	12

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่งที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล(Admitted) รวมกับผู้บาดเจ็บเสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล ระหว่างวันที่ 8 - 17 เมษายน 2548 จากโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ (Injury Surveillance) พ.ศ. 2548 จำนวน 21 แห่ง พบว่า

ประเภทของผู้ใช้รถใช้ถนนขณะเกิดอุบัติเหตุ เป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 68.0 รองลงมาเป็นผู้โดยสาร ร้อยละ 26.0 และ คนเดินเท้า ร้อยละ 6.0

ประเภทพาหนะที่ผู้บาดเจ็บรุนแรงขับขี่และโดยสาร จำแนกเป็น รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 82.2 รองลงมา เป็นรถกระบะหรือรถตู้ ร้อยละ 8.2

กลไกการบาดเจ็บ เกิดจากพาหนะล้ม ค้ำ ตก ร้อยละ 51.9 เกิดจากการชน ร้อยละ 45.8 และตกจากพาหนะ ร้อยละ 2.2

การพิจารณาด้านพฤติกรรมเสี่ยงของผู้บาดเจ็บรุนแรง พบว่า

การดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภทดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 58.4 เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 61.2 เป็นผู้ขับขี่รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ร้อยละ 60.0 และรถกระบะหรือรถตู้ ร้อยละ 46.7

การไม่สวมหมวกนิรภัย ผู้ขับขี่และผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 86.3, เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 84.5 และผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 93.0

การคาดเข็มขัดนิรภัย ผู้ขับขี่และผู้โดยสารไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 76.5, เป็นผู้ขับขี่รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 53.3 และผู้โดยสารไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 94.7

พฤติกรรมเสี่ยงของผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เสียชีวิต พบว่า ผู้ขับขี่ดื่มแอลกอฮอล์บาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิต ร้อยละ 68.7 และผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ดื่มแอลกอฮอล์บาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิตสูงสุด ร้อยละ 70.5 รองลงมา คือ รถกระบะ หรือรถตู้บาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิต ร้อยละ 66.7 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัยบาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิต ร้อยละ 93.0 ผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัยบาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิต ร้อยละ 91.3

จากการรวบรวมข้อมูลการสอบสวนการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ระหว่างเดือนตุลาคม 2547 - มกราคม 2549 จำนวน 10 ครั้ง โดยสำนักระบาดวิทยา ร่วมกับทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักโรคไม่ติดต่อ, สำนักแผนความปลอดภัยการจราจร และขนส่ง พบว่า สาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุ คือ **พฤติกรรมของผู้ขับขี่** ได้แก่ การดื่มสุราก่อนการขับขี่ การหลับใน ขับด้วยความเร็ว และการใช้โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น **สาเหตุจากการใช้ยานพาหนะ** พบว่า การใช้รถที่ผิดประเภท ทำให้จำนวนและความรุนแรงของการบาดเจ็บและเสียชีวิต เพิ่มขึ้น เช่น การใช้รถกระบะหรือปิกอัพที่บรรทุกคนจำนวนมากไว้ในตอนหลัง เมื่อเกิดการเฉี่ยวชน เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก และสาเหตุจากถนนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการบาดเจ็บ

ข้อสรุปและข้อเสนอสำคัญ

1. เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย ในการป้องกันอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอตลอดปี
2. การรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงการป้องกันอันตราย และความปลอดภัยจากอุบัติเหตุบนท้องถนน เช่น การปฏิบัติตามกฎจราจร การเมาไม่ขับ การสวมหมวกนิรภัย การคาดเข็มขัดนิรภัย การใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่ยานยนต์ ฯลฯ
3. การปรับปรุงสภาพถนน และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ให้ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมจราจร
4. การตรวจสอบ ควบคุม สภาพยานยนต์ ให้มีความปลอดภัยต่อการนำมาใช้บนท้องถนน

รวบรวมและวิเคราะห์ โดย เพ็ญศรี จิตรนาททรัพย์, กาญจน์ย์ ดำนาคแก้ว, ณัฐกานต์ ไวยเนตร,
นพ.จิรภัทร กัลยาณพจน์พร และพวงทอง อังคะสุวพลา

กิตติกรรมประกาศ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง

ท่านสามารถส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อเนื้อหาวิชาการที่ตีพิมพ์ ไปที่ **ทาง E-mail** sirirak@health.moph.go.th หรือ **ทางโทรศัพท์** 0-2590-1731 **ทางไปรษณีย์** กองบรรณาธิการรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ สำนักงานระบาดวิทยา ตึก 4 ชั้น 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000